

HELGE KROG (1889 - 1962)

I norsk scenediktning er det tre navn som framhever seg: Henrik Ibsen, Gunnar Heiberg og Helge Krog (i de senere årene også Jon Fosse). Men mens Ibsen og Fosse spilles stadig mer, kan det gå år mellom hver gang det settes opp noe av Heiberg eller Krog. Tiden har gått fra dem.

Helge Krogs produksjon består ikke utelukkende av dramatik, han utga også noen artikkelsamlinger under tittelen "Meninger", og disse er stadig like underholdende lesning, levende og vittige. De fleste av artiklene vedrører litterære emner, men Krog var også en skarp refser av samtiden, det bornerte samfunnet og de fleste autoriteter, ikke minst de kirkelige. Selv kom han fra beste borgerlige vestkant, sønn av vår første kvinnelige student, Cecilie Thoresen, og født inn i en velstående familie. Men hans far, som var advokat, var som sin hustru frisinn og liberal, og oppveksten var åndelig stimulerende. Radikal ble han tidlig. Og da han i sin universitetstid kom inn i Mot Dag-bevegelsen, der Erling Falk hersket nærmest eneveldig, ble han preget for resten av livet. Mens hans kumpaner Hoel og Øverland med alderen ble vesentlig mildere både i meninger og ytringsform, glødet Krog til det siste.

Men Krogs radikalisme er blandet med romantikk og svermerisk kvinnedyrkelse. Hans kvinneskikkelser er idealisert ut fra hans grenseløse beundring for moren, en beundring som aldri tapte seg. Og i sin psykologiske realisme og høytravende idealisering blander han også inn en så stor porsjon humor at det er blitt en innvending mot hans stykker. Han er for morsom til at budskapet kommer tydelig nok fram! Krog er i det hele tatt så sammensatt at en forstår at teatersjefene vegrer seg.

Helge Krog har aldri vært særlig etterspurt av samlere. Samlingene med "Meninger" har det aldri vært vanskelig for antikvariatene å selge, men det er nok først og fremst *lesere* som kjøper dem. Skuespillene er det lett å skaffe seg, men å få dem i perfekt stand kan bli vrient nok. Pengeproblemer vil det imidlertid ikke bli om en har lyst til å få en komplett samling, det er bare spørsmål om tålmodighet.

I forbindelse med Helge Krogs 60-årsdag i 1949 utga Aschehoug et festskrift. Boken kom heftet med omslag tegnet av Sverre Pettersen.

HELGE KROGS FØRSTEUTGAVER:

- 1919: Det store Vi. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1923: Jarlshus. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1927: På solsiden. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk med liten vignett.
- 1928: Blåpapiret. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1929: Konkylien. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1929: Meninger om bøker og forfattere. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, med karikatur av Helge Krog tegnet av Thoralf Klouman. Hellsjirtingbind.
- 1930: Don Juan. Sammen med Sigurd Hoel. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1931: Underveis. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1933: Treklang. Små komedier om erotikk. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk.

- 1933: Meninger om mange ting. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, med karikatur av Helge Krog tegnet av Olaf Gulbransson. Helsingryggbind.
- 1936: Opbrudd. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1944: Diktning och moral och andra uppsatser. Stockholm. Bonniers.
Innbinding: Omslag, med karikatur av Helge Krog.
- 1945: Levende og døde. To små skuespill. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk, med vignett.
- 1946: 6te kolonne - ? Radikalt forlag.
Innbinding: Omslag, tegnet.
- 1947: Meninger. Litteratur, kristendom, politikk. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, tegnet av Finn Havrevold. Sjirtingryggbind.
- 1948: Kjærlighetens farse. 3 akter. Sammen med Olaf Bull. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1953: Tankeleken. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1954: Rent ut sagt. Artikler. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1956: Sant å si. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk.

Etter Helge Krogs død er utgitt:

- 1963 Pasquino. Forord av Johan Borgen. Aschehoug.
Innbinding: Omslag med foto av Helge Krog.

For øvrig nevner vi:

- 1922: 60 bridgeoppgaver med løsninger. Samlet og utgitt av Helge Krog. Cappelen.
Innbinding: Omslag, tegnet. Kartonasjebind.